

Załącznik nr 1
do Zarządzenia Dyrektora MOPR nr 14
z dnia 14 marca 2019 roku

**Zasady rozpatrywania wniosków i przyznawania dofinansowania do
likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych
w 2019 roku**

PODSTAWA PRAWNA:

- Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U.2011.127.721 z późniejszymi zmianami)
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki społecznej z dnia 25 czerwca 2002 roku w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (Dz.U z 2013 r. poz. 1190)

O dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych mogą ubiegać się osoby posiadające aktualny, jeden z niżej wymienionych dokumentów:

- a) Orzeczenie o stopniu niepełnosprawności,
- b) Orzeczenie o grupie inwalidzkiej wydane przed 1 stycznia 1998 roku przez Komisję ds. Inwalidztwa i Zatrudnienia ZUS, komisję lekarską podległą MON lub MSWiA,
- c) Orzeczenie o niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym wydane przed 1 stycznia 1998 roku przez KIZ lub Lekarza Rzecznawcę Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego,

- d) W przypadku dzieci dokumentem potwierdzającym niepełnosprawność jest orzeczenie o niepełnosprawności wydane przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności

Zasady ubiegania się o dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych:

1. Dofinansowanie zadań ze środków PFRON następuje na pisemny wniosek złożony w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Lesznie, ul. Janusza Korczaka 5.
2. Dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych przysługuje oddzielnie na każdy rodzaj zadania.
3. Warunkiem otrzymania dofinansowania jest zawarcie umowy między wnioskodawcą lub jej przedstawicielem ustawowym a Prezydentem Miasta Leszna.
4. Dofinansowanie do likwidacji barier w komunikowaniu się i technicznych nie przysługuje osobom, które w ciągu trzech lat przed złożeniem wniosku uzyskały odpowiednio na te cele dofinansowania ze środków Funduszu.
5. Dofinansowanie nie może obejmować kosztów poniesionych przed przyznaniem środków finansowych i zawarciem umowy.
6. MOPR w terminie 10 dni od dnia złożenia wniosku o dofinansowanie informuje wnioskodawcę o występujących we wniosku ewentualnych uchybieniach. Uchybienia we wniosku powinny być usunięte w terminie 30 dni od dnia otrzymania informacji o uchybieniach występujących we wniosku. W przypadku nieusunięcia uchybień w wyznaczonym terminie spowoduje pozostawienie wniosku bez rozpatrzenia. Wnioski o dofinansowanie są rozpatrywane przez MOPR w terminie 30 dni od dnia złożenia kompletnego wniosku.
7. Realizacja wniosków następuje w miarę posiadanych przez MOPR w Lesznie środków finansowych po podjęciu przez Radę Miasta uchwały określającej zadania, na które przeznaczają się w danym roku środki finansowe.

8. Wniosek niezrealizowany z powodu braku środków finansowych nie przechodzi do realizacji w następnym roku. W kolejnym roku należy złożyć nowy wniosek.
9. Wnioskodawca po otrzymaniu dofinansowania zobowiązany jest do użytkowania przedmiotu dofinansowania zgodnie z przeznaczeniem, dbania o należyty stan techniczny oraz do dokonania na własny koszt wszelkich czynności związanych z użytkowaniem (przegląd techniczny, konserwacja, naprawa).
11. Wnioski o udzielenie dofinansowania można składać do 31 marca każdego roku.
12. Wysokość dofinansowania wynosi do 95% kosztów przedsięwzięcia lub urządzenia, nie więcej jednak niż do wysokości piętnastokrotnego przeciętnego wynagrodzenia.
13. Przy rozpatrywaniu wniosku bierze się pod uwagę:
 - indywidualne potrzeby i możliwości osoby niepełnosprawnej oraz związek pomiędzy tymi potrzebami a wnioskowanym przedmiotem dofinansowania, w kontekście jego wpływu na ułatwienie osobie niepełnosprawnej wykonywania podstawowych codziennych czynności lub kontaktów z otoczeniem. Istnienie takiego związku stanowi warunek przyznania dofinansowania,
 - wiek wnioskodawcy, który jest okolicznością mogącą wpływać na ocenę zasadności wnioskowanego sposobu likwidacji barier (możliwość korzystania z przedmiotu dofinansowania)
 - stopień i rodzaj niepełnosprawności,
 - sytuację zawodową,
 - wspólne zamieszkiwanie z inną osobą niepełnosprawną,
 - zamieszkiwanie samotne.

BARIERY ARCHITEKTONICZNE

- 1. Bariery architektoniczne** są to wszelkie utrudnienia występujące w budynku i w jego najbliższej okolicy, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania uniemożliwiają lub utrudniają swobodę ruchu osobom niepełnosprawnym. Likwidacja barier architektonicznych polega na przystosowaniu domu/mieszkania do indywidualnych potrzeb osoby niepełnosprawnej, likwidacji wszelkich utrudnień występujących w budynku i w jego najbliższej okolicy, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania uniemożliwiają swobodę ruchu osobie niepełnosprawnej.

O dofinansowanie ze środków Funduszu zadań, jeżeli ich realizacja umożliwi lub w znacznym stopniu ułatwi osobie niepełnosprawnej wykonywanie podstawowych, codziennych czynności lub kontaktów z otoczeniem, mogą ubiegać się:

Osoby niepełnosprawne z dysfunkcją narządu ruchu ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności lub orzeczeniem równoważnym mające ewidentne problemy w poruszaniu się, **tj. poruszające się na wózku inwalidzkim, o kulach, o lasce lub przy pomocy balkonika, z częściowym niedowładem ciała i po amputacjach** potwierdzoną orzeczeniem i zaświadczeniem lekarskim wystawionym przez lekarza specjalistę (specjalista rehabilitacji medycznej, neurolog, ortopeda, reumatolog, chirurg itp.)

- 2. Zasady udzielania osobom niepełnosprawnym dofinansowania ze środków PFRON na LIKWIDACJĘ BARIER ARCHITEKTONICZNYCH.**

- Dofinansowaniem ze środków Funduszu może być objęta likwidacja barier architektonicznych w budynkach już istniejących. Dofinansowanie ze środków Funduszu nie obejmuje budynku nowo wybudowanego (do 5 lat) lub będącego w trakcie prac wykończeniowych.
- Przekroczenie kosztów ponad wysokość przyznanego dofinansowania, także w przypadku, gdy niezbędne było wykonanie dodatkowych robót budowlanych

wymaganych odpowiednimi przepisami, wnioskodawca pokrywa ze środków własnych.

- Rozpatrzenie wniosku poprzedzone jest wizją lokalną.
- Do obowiązków wnioskodawcy należy uzyskanie pozwoleń, opinii i uzgodnień wymaganych przepisami szczególnymi.
- Pierwszeństwo w otrzymaniu dofinansowania mają osoby niepełnosprawne mieszkające samotnie, a w przypadku likwidacji barier w łazience, wymieniające wannę na kabinę prysznicową.
- Wnioskodawca sam dokonuje wyboru firmy (wykonawcy) i ponosi za to pełną odpowiedzialność.
- Ośrodek dokonuje kwalifikacji zakresu rzeczowego dofinansowania oceniając indywidualne potrzeby osoby niepełnosprawnej wynikające z posiadanej niepełnosprawności oraz niezbędność planowanego przedsięwzięcia w procesie rehabilitacji społecznej.
- Brak możliwości zaliczkowego wypłacania środków finansowych na likwidację barier architektonicznych.

3. Po otrzymaniu informacji z Ośrodka o otrzymaniu dofinansowania ze środków funduszu wnioskodawca dokonuje wyboru wykonawcy, który wykona prace związane z likwidacją barier architektonicznych. Wnioskodawca dostarcza do Ośrodka szczegółowy kosztorys, projekt budowlany lub szkic mieszkania opisując zakres rzeczowy robót. Dodatkowo należy dostarczyć rysunek przedstawiający stan pomieszczenia przed likwidacją barier i po likwidacji barier.

Zweryfikowany kosztorys stanowi podstawę do zawarcia umowy pomiędzy Prezydentem Miasta Leszna a wnioskodawcą.

4. **W przypadku ubiegania się o dofinansowanie podjazdu do budynku lub dobudowę windy należy dopełnić następujących formalności:**

- a) Wystąpić do Urzędu Miasta o wydanie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu,

- b) Przedstawić zgodę właściciela gruntu na budowę podjazdu,
- c) Po uzyskaniu pozytywnej decyzji należy w Wydziale Architektury, Planowania Przestrzennego i Budownictwa złożyć projekt architektoniczno-budowlany planowanych robót,
- d) Uzyskać pozwolenie na budowę.

Wszystkie prace budowlane winny być realizowane zgodnie z wymogami ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku – Prawo budowlane (tekst jednolity Dz. U.2018 poz. 1202 oraz Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakimi powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. z 2002 roku Nr 75 poz. 690 z późn. zm.)

Wnioskodawca zobowiązany jest do powierzenia wykonania zadania wybranemu przez siebie podmiotowi, z zastrzeżeniem udzielenia 3-letniej gwarancji na wykonane prace oraz z zachowaniem terminu ich wykonania określonego w umowie pomiędzy Ośrodkiem a wnioskodawcą.

O zawarciu umowy z wykonawcą, wnioskodawca zobowiązany jest powiadomić Ośrodek w terminie 7 dni od daty zawarcia umowy.

Wnioskodawca ponosi pełną odpowiedzialność za działania wykonawcy.

5. Przekazanie dofinansowania w ramach likwidacji barier architektonicznych następuje:

- po odbiorze przez pracowników MOPR wykonanych prac,
- po dostarczeniu faktur lub rachunków za zakupione materiały oraz wykonane prace,
- dostarczeniu dowodu uiszczenia udziału własnego

W określonych przypadkach wymagane będą:

- kosztorys powykonawczy, jeśli wymaga tego inspektor nadzoru,
- protokół odbioru robót podpisany przez wykonawcę oraz wnioskodawcę oraz po weryfikacji przedłożonych przez wnioskodawcę dokumentów pod względem merytorycznym i formalnym,

- dokumenty podlegające weryfikacji pod względem zgodności z wnioskiem, uzgodnionym kosztorysem, zakresem robót oraz umową,
- w rozliczeniu nie uwzględnia się kosztów kar umownych,
- w przypadku stwierdzenia usterek przy odbiorze zadania, przekazanie środków nastąpi w ciągu 14 dni po terminie udokumentowania przez wnioskodawcę usunięcia wad,
- w przypadku robót wymagających pozwolenia na budowę po bezusterkowym odbiorze przez nadzór budowlany,
- do rozliczenia nie uwzględnia się robót budowlanych dokonanych przed podpisaniem umowy.

6. Katalog materiałów i robót, które mogą być dofinansowane ze środków PFRON w ramach likwidacji barier architektonicznych.

- a) Budowa pochylni/podjazdu do budynku mieszkalnego wraz z poręczami zapewniającymi samodzielny dostęp do lokalu.
- b) Dostawa, zakup i montaż:
 - platformy schodowej
 - windy krzeselkowej
 - windy przyściennej
 - innych urządzeń do transportu pionowego.
- c) Roboty polegające na eliminacji progów – likwidacja zróżnicowania poziomu podłogi w ciągach komunikacyjnych, łazience, kuchni i jednym pokoju.
- d) Przystosowanie drzwi:
 - wybicie otworu drzwiowego (drzwi wejściowe, balkonowe) zapewniające osobie niepełnosprawnej samodzielny i swobodny dostęp do lokalu mieszkalnego, w przypadku, gdy obecne wejście do budynku stanowi barierę architektoniczną,
 - zakup i montaż drzwi wejściowych o szerokości w świetle ościeżnicy, co najmniej 90 cm, wyłącznie dla osób poruszających się na wózku inwalidzkim,

- zakup i montaż drzwi wewnętrznych o szerokości w świetle ościeżnicy, co najmniej 80 cm dla osób poruszających się na wózku inwalidzkim lub balkoniku,
 - zakup i montaż drzwi przesuwnych,
 - zakup i zamontowanie systemu otwierania drzwi wejściowych i balkonowych do lokalu dla osób o niesprawnych rękach,
 - zakup i montaż zabezpieczenia drzwi i otworu drzwiowego (do wysokości 80 cm od podłogi) przed uszkodzeniami mechanicznymi – wyłącznie dla wnioskodawców poruszających się na wózku inwalidzkim,
 - zakup i montaż okuć do drzwi i okien, umożliwiających ich samodzielną obsługę przez osobę poruszającą się na wózku inwalidzkim, w kuchni i jednym pokoju, wybranym przez wnioskodawcę,
 - zakup nowych drzwi i okien przystosowanych do obsługi przez osoby poruszające się na wózku inwalidzkim (z obniżonymi klamkami) gdy w starych montaż takich okuć nie jest możliwy,
 - dostosowanie stolarki okiennej (obniżenie klamki) do samodzielnej obsługi przez wnioskodawcę zamieszkującą z inną osobą niepełnosprawną lub samotnie,
- e) Wymiana okładziny podłogowej, jeżeli stwarza zagrożenie osób poruszających się o kulach, przy pomocy balkonika, na wózku inwalidzkim, w ciągach komunikacyjnych, łazience, kuchni i jednym pokoju,
- f) Przystosowanie już istniejącego pomieszczenia higieniczno – sanitarnego do potrzeb osoby niepełnosprawnej:
- zakup i montaż płaskiego brodzika prysznicowego – do wysokości 10 cm lub bezprogowego o wymiarach minimalnych 90x90 cm lub wykonanie kabiny prysznicowej na posadzce z kratką ściekową,
 - zakup i montaż zestawu muszli ustępowej, przystosowanej dla osoby niepełnosprawnej (obniżenie/podwyższenie),
 - zakup i montaż umywalki przystosowanej do potrzeb osoby niepełnosprawnej w przypadku osoby poruszającej się na wózku inwalidzkim (dostosowanie

wysokości) oraz zmiany lokalizacji i wielkości wynikających z ogólnego przystosowania pomieszczenia łazienki,

- zakup i montaż baterii łazienkowych (baterie jednouchwytowe) podyktowany przystosowaniem pomieszczenia łazienki,

- zakup i montaż parawanu, zasłony prysznicowej lub drzwi prysznicowych, podyktowany przystosowaniem łazienki,

- zakup i montaż płytek ściennych i antypoślizgowych podłogowych w obrębie likwidowanej bariery,

- wykonanie prac tynkarsko – murarskich w przypadku, gdy konieczność ta wynika z likwidacji barier architektonicznych,

Maksymalna kwota dofinansowania likwidacji barier w łazience wynosi do 5.000,00 złotych, w tym:

- kabina prysznicowa – do 1.500,00 złotych,

- płytki ścienne i podłogowe antypoślizgowe – max. 10 m² - do 400,00 złotych,

- umywalka – do 200,00 złotych,

- sedes – do 300,00 złotych,

- uchwyty – do 300,00 złotych,

- siedzisko – do 300,00 złotych,

- robocizna – do 2.000,00 złotych.

g) Przeróbka wewnętrznej instalacji wodno-kanalizacyjnej w zakresie koniecznym do prawidłowej likwidacji barier architektonicznych,

h) Budowa nowego chodnika lub wyrównanie nawierzchni istniejącego chodnika od granicy ogrodzenia zewnętrznego posesji do wjazdu na pochylnię lub wejścia do budynku.

i) Zakup i montaż mebli kuchennych przystosowanych dla osoby poruszającej się na wózku inwalidzkim.

BARIERY TECHNICZNE

- 1. Bariery techniczne** są to bariery uniemożliwiające lub utrudniające osobie niepełnosprawnej funkcjonowanie społeczne. Likwidacja tej bariery powinna powodować sprawniejsze działanie tej osoby w społeczeństwie i umożliwić jej funkcjonowanie w życiu codziennym.

O dofinansowanie likwidacji barier technicznych mogą ubiegać się osoby niepełnosprawne, jeżeli jest to uzasadnione potrzebami wynikającymi z niepełnosprawności.

- 2. Zasady udzielania osobom niepełnosprawnym dofinansowania ze środków PFRON na LIKWIDACJĘ BARIER TECHNICZNYCH.**

- a) Dofinansowaniem ze środków Funduszu może być objęta likwidacja barier technicznych w budynkach istniejących. Dofinansowaniem ze środków Funduszu nie może być objęte dostosowanie budynku nowo wybudowanego lub będącego w trakcie prac wykończeniowych.
- b) Przekroczenie kosztów ponad wysokość przyznanego dofinansowania, także w przypadku, gdy niezbędne było wykonanie dodatkowych robót budowlanych wymaganych odpowiednimi przepisami, wnioskodawca pokrywa ze środków własnych.
- c) Rozpatrzenie wniosku poprzedzone jest wizją lokalną.
- d) Do obowiązków wnioskodawcy należy uzyskanie pozwoleń, opinii i uzgodnień wymaganych przepisami szczególnymi.
- e) Pierwszeństwo w otrzymaniu dofinansowania mają osoby niepełnosprawne mieszkające z inną osobą niepełnosprawną oraz osoby samotnie,
- f) Wnioskodawca sam dokonuje wyboru firmy (wykonawcy) i ponosi za to pełną odpowiedzialność.
- g) Ośrodek dokonuje kwalifikacji zakresu rzeczowego dofinansowania oceniając indywidualne potrzeby osoby niepełnosprawnej wynikające z posiadanej niepełnosprawności oraz niezbędność planowanego przedsięwzięcia w procesie rehabilitacji społecznej.

- h) Dofinansowaniu nie podlega sprzęt AGD ze względu na fakt, iż są to urządzenia, z których korzysta się w każdym gospodarstwie domowym, bez względu na to czy służą osobom niepełnosprawnym czy pełnosprawnym.

3. Katalog materiałów i robót, które mogą być dofinansowane ze środków PFRON w ramach likwidacji barier technicznych.

- Zakup i montaż transportera schodowego (schodołazu)
- Zakup i montaż poręczy i uchwytów w ciągach komunikacyjnych oraz uchwytów ułatwiających korzystanie z urządzeń higieniczno – sanitarnych,
- Zakup i instalacja systemu automatycznego otwierania (dla osób poruszających się na wózku inwalidzkim):
 - do furtki w ogrodzeniu zewnętrznym,
 - do bramy garażowej dla wnioskodawcy, który posiada i prowadzi samodzielnie samochód,
- Zakup i montaż podnośników wannowych, jezdnych i sufitowych,
- Zakup i montaż sprzętów ułatwiających korzystanie z urządzeń higieniczno – sanitarnych:
 - siedzisko wannowe,
 - leżak kąpielowy,
 - taboret/krzesło prysznicowe/siedzisko prysznicowe,
 - wózek toaletowy,
 - nadstawkę na muszlę ustępową,
 - mata antypoślizgowa,
 - stolik przyłóżkowy.
- Zakup łóżka ortopedycznego sterowanego pilotem, które umożliwi samodzielną obsługę osobie niepełnosprawnej,
- Zakup i montaż szyn najazdowych umożliwiających podjazd wózkiem inwalidzkim,

- Zakup urządzeń technicznych (mechanicznych, elektrycznych, elektronicznych) posiadający interfejs dźwiękowy, brajlowski lub powiększone znaki,
- Zakup urządzeń nagrywająco – odtwarzających (radioodtwarzacz, dyktafon, czytnik)
- Zakup urządzeń ułatwiających identyfikację przedmiotów (tester kolorów, etykiety głosowe)
- Zakup udźwiękowionych urządzeń codziennego użytku (termometr, zegarek, waga, ciśnieniomierz, glukometr)

BARIERY W KOMUNIKOWANIU SIĘ

- 1. Bariery w komunikowaniu się** są to ograniczenia uniemożliwiające lub utrudniające swobodne porozumiewanie się i/lub przekazywanie informacji. Dofinansowanie sprzętu w ramach barier w komunikowaniu się musi być ściśle związane z indywidualnymi potrzebami osoby niepełnosprawnej.
- 2. Zasady udzielania osobom niepełnosprawnym dofinansowania ze środków PFRON na LIKWIDACJĘ BARIER W KOMUNIKOWANIU SIĘ.**
 - a) Wybór sprzedawcy przedmiotu dofinansowania należy do wnioskodawcy.
 - b) Ośrodek dokonuje kwalifikacji zakresu rzeczowego dofinansowania oceniając indywidualne potrzeby osoby niepełnosprawnej wynikające z posiadanej niepełnosprawności oraz niezbędność planowanego zakupu w procesie rehabilitacji społecznej.
 - c) O dofinansowanie do zakupu sprzętu komputerowego można się ubiegać jeden raz na 3 lat.
- 3. Katalog urządzeń i sprzętu, które mogą być dofinansowane ze środków PFRON w ramach likwidacji barier w komunikowaniu się.**
 - Zakup komputera stacjonarnego, laptopa, tabletu, smartfona,

- Zakup i montaż sygnalizatorów świetlnych oraz innych sygnalizatorów optycznych i wibracyjnych zastępujących dźwięk,
- Budziki świetlne lub wibracyjne,
- Zakup i montaż faksu, telefaksu,
- Zakup i montaż aparatów telefonicznych z cewką indukcyjną w słuchawce ze wzmacniaczem,
- Zestaw sygnalizujący dźwięk telefonu, dzwonka do drzwi, płacz dziecka, alarmu przeciwpożarowego poprzez miganie lampy,
- Zakup urządzeń wspomagających odbiór dźwięków z telewizora.
- Zakup komputera stacjonarnego, laptopa, tabletu, smartfona,
- Zakup i montaż aparatu telefonicznego z klawiaturą brajlowską lub powiększonym drukiem,
- Zakup i montaż faksu z powiększonym drukiem lub klawiaturą brajlowską,
- Zakup maszyny do pisania pismem Braille'a,
- Zakup i montaż powiększalników telewizyjnych i monitorowych,
- Zakup odtwarzacza CD,
- Zakup dyktafonu,
- Zakup programu w pełni udźwiękowiającego telefony komórkowe,
- Zakup programu powiększającego – mówiącego lub mówiącego do posiadanego telefonu komórkowego,
- Zakup specjalistycznych programów komputerowych głośnomówiących, rozpoznających Braille'a dla osób posiadających komputer,
- Urządzenia i programy lektorskie służące do czytania książek i dokumentów,

- Elektroniczne urządzenia służące do odsłuchania książek zapisanych w wersji cyfrowej,
- Zakup programu do skanera rozpoznającego pismo Braille'a,
- Mówiące brajlowskie notatniki dla osób całkowicie niewidomych,
- Zakup syntezytorów mowy,
- Zakup komunikatorów,
- Zakup programów komputerowych koniecznych w procesie zajęć rewalidacyjno – wychowawczych.

4. Kategorie wnioskodawców, którzy mogą ubiegać się o dofinansowanie do likwidacji barier w komunikowaniu się:

- a) Dzieci i młodzież z innymi niepełnosprawnościami ograniczającymi lub uniemożliwiającymi kontakt z otoczeniem, ucząca się, która ma opracowany program rewalidacyjny do pracy z komputerem,
- b) Dzieci i młodzież ucząca się, posiadająca orzeczenie z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej z informacją o potrzebie indywidualnego nauczania w domu z wykorzystaniem sprzętu komputerowego, kształcenia specjalnego, zajęć rewalidacyjno-wychowawczych, terapii logopedycznej, indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego,
- c) Dzieci i młodzież niepełnosprawna ucząca się autystyczna, mająca ewidentne problemy w komunikowaniu się,
- d) Dzieci i młodzież niepełnosprawna ucząca się, niepełnosprawna ruchowo, w normie intelektualnej objęta indywidualnym programem nauczania w domu,
- e) Dorosłe osoby niepełnosprawne w wieku powyżej aktywności zawodowej ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności lub orzeczeniem równoważnym, niewidome, niedowidzące, głuchonieme, niedosłyszące, posiadające orzeczenie wydane na narządy wzroku, słuchu i mowy (lub zaświadczenie

lekarskie, wydane przez lekarza specjalistę potwierdzające ww schorzenia) .

- f) Osoby dorosłe ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności lub orzeczeniem równoważnym, niemogące opuszczać mieszkania samodzielnie, chcące być osobami aktywnymi społecznie (potwierdzone zaświadczeniem lekarskim).